

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань екологічної політики, природокористування
та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-27-06, факс: 255-22-72

№ Оч-Р5/12-543

" 14 " травня 2016 р.

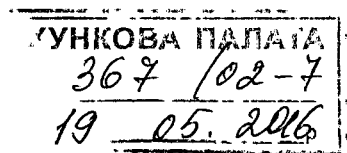
Рахункова палата України

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи на своєму засіданні розглянув результати розгляду Рахунковою палатою України аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на розвиток та функціонування єдиної державної системи моніторингу навколишнього природного середовища
Направляємо копію рішення Комітету за результатами засідання.

Додаток: на 4 арк.

Перший заступник
Голови Комітету

А.ДИРІВ

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ ПОЛІТИКИ,
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЇ НАСЛІДКІВ
ЧОРНОБИЛЬСЬКОЇ КАТАСТРОФИ**

Р І Ш Е Н Н Я

від 30 березня 2016 р.

№ 34/21

Щодо результатів розгляду Рахунковою палатою України аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на розвиток та функціонування єдиної державної системи моніторингу навколишнього природного середовища

До Комітету з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи надійшло доручення Голови Верховної Ради України Гройсмана В.Б. стосовно результатів розгляду Рахунковою палатою України аудиту ефективності використання коштів державного бюджету, спрямованих на розвиток та функціонування єдиної державної системи моніторингу навколишнього природного середовища (видатки 2012-2014 рр. і 9 місяців 2015 р.).

У висновках Рахункової палати України, зокрема, зазначається, що існуюча система моніторингу навколишнього природного середовища не досягає мети створення, не забезпечує отримання повної, своєчасної та узгодженої інформації, унеможливорює формування оперативних прогнозів змін навколишнього природного середовища, що створює ризики для національної безпеки держави в екологічній сфері. Зазначено, що факторами впливу на такий стан є, зокрема, недостатність організаційного, нормативно-методичного забезпечення та обмеженість фінансових ресурсів держави.

Відповідно до статті 22 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" з метою забезпечення збору, обробки, збереження та аналізу інформації про стан навколишнього природного середовища, прогнозування його змін та розробки науково обґрунтованих рекомендацій в Україні створюється система державного моніторингу навколишнього природного середовища. Положення про державну систему моніторингу довілля, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391 (далі – Положення). Пунктом 8 Положення визначені державні органи – суб'єкти моніторингу та сфери моніторингу довілля, що за ними закріплені.

Відповідно до пункту 5 Положення фінансування робіт із створення і функціонування системи моніторингу та її складових частин здійснюється відповідно до порядку фінансування природоохоронних заходів за рахунок коштів, передбачених у державному та місцевих бюджетах згідно із законодавством.

Покриття певної частини витрат на створення і функціонування складових частин і компонентів системи моніторингу може здійснюватися за рахунок інноваційних фондів у межах коштів, передбачених на природоохоронні заходи, міжнародних грантів та інших джерел фінансування.

З урахуванням зазначеного Положення, інформація Рахункової палати України була направлена для розгляду та надання пропозицій щодо вирішення означених питань до суб'єктів моніторингу – Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерства фінансів України, Державної санітарно-епідеміологічної служби України, Державної служби геології та надр України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державного агентства водних ресурсів України, Державного агентства лісових ресурсів України, Державного космічного агентства, Державного агентства України з управління зоною відчуження.

За результатами отриманої інформації, слід зазначити наступне.

За інформацією Мінприроди, отримання оперативної та достовірної екологічної інформації унеможливорює низький рівень технічного та програмного забезпечення суб'єктів державної системи моніторингу довкілля, зокрема, недостатність автоматизованих вимірювань та використання геоінформаційних систем для оцінки і прогнозування екологічного стану. Мінприроди розроблено проект розпорядження Кабінету Міністрів України "Про схвалення Концепції реформування державної системи моніторингу довкілля" для створення нової моделі організаційно-інформаційної структури державної системи моніторингу довкілля. Також проводиться робота із імплементації законодавства ЄС у сфері моніторингу навколишнього природного середовища, здійснюються заходи із залучення міжнародної допомоги, а також створення міжвідомчої робочої групи з питань реформування державної системи моніторингу довкілля.

Мінрегіоном поінформовано про відсутність фінансування розроблення Національної доповіді про якість питної води та стан питного водопостачання в Україні за 2013-2014 рік та у зв'язку з цим включення виконання відповідних робіт із підготовки Національної доповіді за 2013-2015 роки до переліку науково-технічних розробок Мінрегіону на 2016 рік.

Мінагрополітики зазначено, що фінансування відповідно до пункту 5 Положення Міністерством не отримувалось, що не дало змоги виконувати заходи моніторингу за сферами відповідно до пункту 8 Положення. Проте за певними напрямками, що відповідають суті державного моніторингу, Мінагрополітики здійснювало заходи в рамках окремих бюджетних програм.

Держгеонадра поінформовано про заходи із проведення моніторингу довкілля, зокрема, в рамках Загальнодержавної програми розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року та роботи підвідомчих підприємств. Зазначено про недостатнє фінансування та відставання у технічному забезпеченні, інформаційному обміні, переривання моніторингових спостережень.

Держводагентством зазначено, що проведенню моніторингу стану водних ресурсів із застосуванням сучасних технологій та європейських підходів заважає незадовільний приладово-технічний стан лабораторних підрозділів, необхідність підготовки спеціалістів, а також необхідність узгодженості нормативно-правового

та організаційно-методичного забезпечення суб'єктів моніторингу для злагодженого технічного, інформаційного та програмного забезпечення.

Держлісагентством зазначено про низький рівень технічного забезпечення моніторингу лісів, що не сприяє збору всієї необхідної інформації в рамках національних та міжнародних вимог та зазначено, що вдосконалення діяльності з моніторингу лісів може відбуватись із застосуванням вибірково-статистичної системи спостережень.

Державна санітарно-епідеміологічна служба України зазначає, що враховуючи досвід Європейського регіонального бюро ВООЗ стосовно створення Інформаційної системи щодо навколишнього середовища та здоров'я та з метою оприлюднення результатів моніторингу стану атмосферного повітря, питної води, ґрунту, фізичних факторів зовнішнього середовища Держсанепідслужбою запроваджено інтерактивну карту в мережі Інтернет.

Державна служба України з надзвичайних ситуацій зазначає, що головним джерелом фінансування проведення моніторингу довкілля гідрометеорологічними організаціями ДСНС у 2012-2014 і 9 місяців 2015 року був спеціальний фонд (78,8 %) та загальний фонд (21,2 %) державного бюджету, видатки розвитку за бюджетною програмою "Гідрометеорологічна діяльність" були відсутні. Ініціація ДСНС залучення позики Міжнародного банку реконструкції та розвитку для впровадження проекту з модернізації і технічного переоснащення гідрометеорологічних організацій відхилена Мінфіном. Основними проблемними питаннями є недостатнє фінансування, відсутність єдиних методичних засад моніторингу довкілля за всіма напрямками, дефіцит сучасних лабораторних приладів та обладнання, значна зношеність приладів та обладнання, відсутність автоматизованих постів спостережень.

Державною службою з питань геодезії, картографії та кадастру зазначено про відсутність постів (пунктів, станцій) спостережень за об'єктами довкілля.

Державним агентством України з управління зоною відчуження зазначено, що у 2015 р. Рахунковою палатою України за результатами перевірки відмічено, що існуюча у зоні відчуження система моніторингу є однією з основних в Україні і діє на високому рівні. У той же час на сьогодні система моніторингу навколишнього природного середовища у зоні відчуження потребує удосконалення та додаткового фінансування.

Слід відмітити, що постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1376 затверджено Державну цільову екологічну програму проведення моніторингу навколишнього природного середовища, строк Програми – до 2012 року, державний замовник-координатор Програми – Мінприроди, замовники та виконавці заходів Програми: Мінприроди, МОЗ, Мінагрополітики, Мінрегіон, Держводагентство, Держземагентство, Держлісагентство. Проте інформація щодо результатів виконання Програми відсутня.

За результатами розгляду інформації Рахункової палати України та органів виконавчої влади, Комітет в и р і ш и в:

1. Рекомендувати:

1.1. Кабінету Міністрів України, Міністерству екології та природних ресурсів України разом із заінтересованими органами прискорити розроблення та прийняття пакету взаємоузгоджених нормативно-правових актів, що необхідні для ефективного функціонування актуалізованої системи державного моніторингу

навколишнього природного середовища, включаючи передбачення фінансування заходів відповідним розпорядникам бюджетних коштів – суб'єктам моніторингу;

1.2. Кабінету Міністрів України, Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству фінансів України, Міністерству економічного розвитку та торгівлі України з метою комплексного підходу до відомчого фінансування підтримки системи державного моніторингу навколишнього природного середовища опрацювати питання впровадження єдиної загальнодержавної програми державного моніторингу навколишнього природного середовища із передбаченням фінансування із державного бюджету та інших джерел, не заборонених законодавством, з урахуванням результатів виконання Державної цільової екологічної програми проведення моніторингу навколишнього природного середовища, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 5 грудня 2007 р. № 1376;

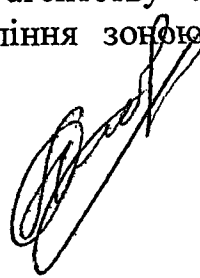
1.4. Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству фінансів України разом із заінтересованими органами відповідно до законодавства опрацювати питання залучення міжнародної консультативної, фінансової і технічної допомоги та інших джерел фінансування для сприяння у вдосконаленні та забезпеченні безперервного функціонування державної системи моніторингу довкілля, в тому числі у частині оновлення матеріально-технічної бази, науково-методичного забезпечення проведення моніторингу, а також кадрового забезпечення такої діяльності, належного інформаційного обміну;

1.5. Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству охорони здоров'я України, Державній санітарно-епідеміологічній службі України спільно опрацювати питання щодо використання в Україні практичного досвіду функціонування Інформаційної системи щодо навколишнього середовища та здоров'я, яка діє в Європейському Союзі, з метою вдосконалення організаційної інтеграції суб'єктів системи моніторингу;

1.6. Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру здійснити заходи для виконання відповідно до компетенції вимог статті 22 Закону України "Про охорону навколишнього природного середовища" та пункту 8 Положення про державну систему моніторингу довкілля, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1998 р. № 391.

2. Рішення направити Кабінету Міністрів України, Міністерству екології та природних ресурсів України, Міністерству охорони здоров'я України, Міністерству аграрної політики та продовольства України, Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерству економічного розвитку та торгівлі України, Міністерству фінансів України, Державній санітарно-епідеміологічній службі України, Державній службі геології та надр України, Державній службі України з надзвичайних ситуацій, Державній службі України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державному агентству водних ресурсів України, Державному агентству лісових ресурсів України, Державному агентству України з управління зоною відчуження, Державному космічному агентству України.

Перший заступник
Голови Комітету

А.ДИРІВ